བྱིས་པའི་དུས་དེབ་འདོན་ཐེངས་བཅུ་ལྔ་པ།

TALI CHILDREN'S MONTHLY MAGAZINE June 2025

ཏ་ལི་བོད་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་དང་རྩོམ་རིག་གོང་འཕེལ་ཚོགས་པས་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཚུད་པའི་གངས་ཅན་བོད་པའི་ས་ཁུལ་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་ཁྱབ་གདལ་གཏོང་བའི་ལས་གཞི་ཁག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཏ་ལི་ཚོགས་པ་དེ་ནི་ཁེ་གཉེར་མིན་ལ། གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཆབ་སྲིད་དམ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་སུ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་མེད།

The Tibetan Arts and Literature Initiative (TALI) supports projects that promote Tibetan culture and language in Tibetan areas within the People's Republic of China. TALI is a non-profit, non-governmental organization with no political or religious affiliations.

ཞྭ་བ་སྐྱེ་རིང་། (Giraffe)

ཞྭ་བ་སྐྱེ་རིང་ནི་ཨ་ཧྥི་རི་ཀའི་གླིང་ཆེན་གཅིག་པུའི་ནང་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་མཁན་གྱི་ངོ་འཕྲུང་སྲོག་ཆགས་ཤིག་རེད། ཁོ་བའི་མགོ་ནས་ལུས་པོའི་མདུན་གྱི་སྨུག་མཐིལ་བར་དུ་མཐོ་ཚད་མི་ཊར་ ༥ ལྷག་ཙམ་ཡོད་པས། ཞྭ་བ་སྐྱེ་རིང་ནི་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་དུ་གཟུགས་ཚད་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། སྲོག་ཆགས་འདིའི་བོད་མིང་དུ"ཞྭ་བ་སྐྱེ་རིང་"ཞེས་འདོགས་དགོས་དོན་ནི་རྒྱ་ཡིག་ཏུ "长颈鹿" སྐེ་སྐྱེ་འཛིང་རིང་པོ་ཡིན་པའི་ཞྭ་བ་ཞེས་འབོད་པ་ནས་བོད་སྒྱུར་བྱས་པ་ཞིག་རེད་སྙམ། དེང་དུས་ཀྱི་དབྱིན་ཇིའི་མིང་ "Giraffe" ཞེས་པ་དེ་དག་ནི་ཧྥ་རན་སིའི་སྐད་ཡིག་ནས་ཟུར་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། གནའ་སྔ་མོའི་དུས་ཀྱི་དབྱིན་

ཇིའི་མིང་དུ་“Camelopard” ཞེས་ལུས་པོ་ནི་རྔ་མོང་འདྲ་ཞིང་ལུས་པོའི་སྟེང་དུ་གཟིག་གི་སྤུ་རིས་ཡོད་པའི་སྲོག་ཆགས་ཤིག་ཡིན་པའི་གོ་དོན་ཡོད་པ་རེད།

སྲོག་ཆགས་རིག་པའི་གཞུང་ནས་ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་ནི་རྔ་མོང་དང་ཞྭ་བ། གཟིག་བཅས་སྲོག་ཆགས་གང་རུང་ཞིག་གི་རིགས་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་ཕྲིན་ནས་མེད་པར། ཁོ་བ་རང་རང་ནས་རིགས་རྒྱུད་ལོགས་སུ་ཆགས་པའི་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་གསུངས། ཡིན་ན་ཡང་། ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་ལུས་པོའི་སྤུ་པགས་སྟེང་གི་སྤུ་རིས་དེ་ཚོའི་བཟོ་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་ནས་ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་ལ་བྱེ་བྲག་གི་རིགས་མི་འདྲ་བ་དགུ་ཙམ་ཞིག་དབྱེ་བཞིན་ཡོད། ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་དང་ཕན་ཚུན་སྤུན་ཉེའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྲོག་ཆགས་རིགས་གཞན་གཅིག་རང་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེང་སྐབས་ཨ་ཧྥེ་རི་ཀའི་ནང་དུ་རྒྱུགས་བཞིན་ཡོད་པའི་ཁོན་གོ་གཙང་པོའི་(Congo River) འགྲམ་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་མཁན་གྱི་སྲོག་ཆགས་ཨོ་ཁཱ་པི་(Okapi) ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཆགས་ཡོད། སྤུན་ཉེའི་སྲོག་ཆགས་དེའི་མགོ་ལ་སྐྱེས་པའི་ “རུས་ཅན་ཤ་རྡོག

Ossicones” དེ་དག་ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་དང་འདྲ་བ་ཕུད། ལུས་པོའི་ཕྱིའི་བཟོ་དབྱིབས་དང་། ལུས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་ཚད་གཞི་གང་ཞིག་གི་ཐད་ནས་ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་དང་འདྲ་མཚུངས་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ་རེད།

ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་སྐེའམ་འཛིང་པ་རིང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོ་པའི་རྐང་པ་དང་ཁའི་ནང་གི་ལྕེ་ལེབ་དེ་ཡང་རིང་པོ་ཞིག་ཡོད། ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་སྐེའམ་འཛིང་པ་དེ་དག་རིང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སྐེ་འཛིང་གི་རུས་ཚིགས་མང་ཉུང་ནི་ང་ཚོ་མིའི་རིགས་དང་གཅིག་མཚུངས་ལྟར་རུས་ཚིགས་བདུན་མ་གཏོགས་མེད། ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་སྐེ་འཛིང་རིང་པོ་དེའི་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུན་དུ་རྩེ་ཤིང་གི་མཐོ་སར་སྐྱེས་པའི་ཡལ་གའི་སྟེང་གི་ལོ་མ་རྣམས་བདེ་བླག་ངང་ཟ་ཐུབ་པ་དང་གཅིག དེ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་སྲོག་ལ་ཉེན་ཁ་གཏོང་མཁན་གྱི་དགྲ་ཟླ་རྣམས་ས་ཐག་རིང་པོ་ནས་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ་པ། གཞན་ཡང་། ཚ་དྲོད་ཆེ་བའི་དབྱར་ཀའི་ནམ་དུས་སུ་ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གིས་སྐེ་འཛིང་རིང་པོ་དེ་བརྒྱུད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་པོའི་ནང་གི་ཚ་དྲོད་རྣམས་ལུས་པོའི་ཕྱི་ལ་བཏོན་ཏེ་ཚ་སྲུག་སེལ་ཐུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཡོད། ལྷག་དོན་ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་ཕོ་མོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་འཁྲིག་སྦྱོར་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་སུ་སྲོག་ཆགས་ཕོ་དང་ཕོའི་དབར་སྐེ་འཛིང་དེ་དག་ཕན་ཚུན་གཞུ་རེས་བྱས་ཏེ་འཁྲིག་སྦྱོར་བྱེད་རྒྱུའི་དབང་ཆ་རྩོད། ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཐབ་འཛིང་གི་སྣང་ཚུལ་དེར་ “སྐེ་འཛིང་”ཞེས་འབོད་ཀྱི་ཡོད། རུས་མཚུངས་ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་མགོ་བོའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་པའི་ “རུས་ཅན་ཞ་རྟོག་ Ossicones” དེ་རྣམས་ཀྱང་འཐབ་འཛིང་བྱེད་པའི་ལག་ཆ་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་

བྱེད་བཞིན་ཡོད། རུས་ཅན་ཁ་ཇོག་དེ་རྣམས་ནི་སྤུ་བགས་ཀྱིས་གཏུམས་པའི་རྭ་ཅོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་ཚང་མའི་རུས་ཅན་ཁ་ཇོག་གི་གྲངས་ཚད་དེ་གཅིག་པ་མེད། ཕལ་མོ་ཆེར་རུས་ཅན་ཁ་ཇོག་གྲངས་གཉིས་སྐྱེས་ཡོད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་གྲངས་ཚད་གསུམ་དང་བཞི། སྐབས་རེ་གྲངས་ཚད་ལྔ་སྐྱེས་པ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་རེད།

ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་རྐང་པ་རིང་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཁོ་བའི་སྐྱེའམ་འཛིང་པ་རིང་པོའི་ཁྱད་ཆོས་ནང་བཞིན་རྒྱུན་དུ་མཐོ་སར་སྐྱེས་པའི་ལོ་མ་རྣམས་ཟ་ཐུབ་པར་རོགས་འདེགས་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་རྐང་པ་རིང་པོ་དང་རྐང་པའི་སྡུག་མཐིལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགྲ་ཟླ་འདམ་སེང་དང་གཟིག ཁ་ཁྱི་དང་ཆུ་སྲིན་ཁ་རལ་བཅས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་ནས་གཡོལ་ཏེ་བྲོས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུགས་ཤར་མགྱོགས་པོ་གློད་ཐུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྐང་པའི་སྡུག་མཐིལ་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་དགྲ་ཟླ་དེ་ཚོ་དང་ཕན་ཚུན་འཐབ་འཛིང་བྱེད་དུས་རང་སྲུང་གི་མཚོན་ཆ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་རྐང་པ་རིང་པོའི་ཞན་ཆ་ནི་ས་སྟེང་ཡོད་པའི་ཆུ་རྣམས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁ་ཡིས་ཐུག་ནས་འཐུང་མི་ཐུབ་པའི་འགོག་རྐྱེན་བཟོས་པས། སྐབས་

རེ་ཁོ་པ་ཚོའི་ཚེ་སྲོག་ལ་ཉེན་ཁ་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

ཞྭ་བ་སྐྱེ་རིང་ནི་སྐྱུགས་ལྡད་ཅན་གྱི་སྲོག་ཆགས་(Ruminants) ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གྲས་ཤིག་ཀྱང་རེད། ཁོ་པའི་ལུས་པོའི་ནང་གི་ཕོ་བ་དེ་དག་སྲོག་ཆགས་བ་ཕྱུགས་དང་ར་ལུག་གི་ཕོ་བ་ལྟར་ཡན་ལག་གི་ཆ་ཤས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པས། ནམ་རྒྱུན་བཟའ་ཆས་རྣམས་ཁ་ནས་བཟས་ཏེ་མིད་པ་བརྒྱུད་ཕོ་བ་དེ་ཚོའི་ནང་དུ་གསོག་འཇོག་བྱས། དེ་ནས་ལྡད་བརྒྱབ་མ་ཚར་བའི་བཟའ་ཆས་རྣམས་ཡང་བསྐྱར་ཁའི་ནང་དུ་སྐྱུགས་ལྡད་བྱས་ཏེ་འཇུ་བར་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། ཉིན་ལྟར་ཆུ་ཚོད་ ༣༠ ཙམ་ཞིག་བཟའ་ཆས་ཟ་བ་དང་སྐྱུགས་ལྡད་ཀྱི་བྱ་བ་སྤེལ། ཞྭ་བ་སྐྱེ་རིང་གིས་གཉིད་ཉལ་བའི་སྐབས་སུ། མཚམས་རེ་རྐང་པ་རྣམས་སའི་སྟེང་དུ་བཙུགས་ཏེ་ཡར་ལངས་ནས་ཉལ་བ་དང་། མཚམས་རེ་ལུས་པོ་དང་རྐང་པ་རྣམས་སའི་སྟེང་དུ་བསྐྱངས་ནས་ཉལ། ཡིན་ན་ཡང་། མགོ་དང་སྐེ་འཛིང་ནི་གྱོང་དེར་ཡར་བཏེགས་ནས་དགྲ་ལྷའི་ཉེན་ཁ་འགོག་ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

ཞྭ་བ་སྐྱེ་རིང་རྣམས་ཁྱུ་ཚོགས་བྱས་ཏེ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བ་དང་། ཁྱུ་ཚོགས་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་ཞྭ་བ་སྐྱེ་རིང་གི་མོའི་རིགས་དང་ཞྭ་ཕྲུག་རྣམས་ལས་གྲུབ། ཁྱུ་ཚོགས་འགའ་ཞིག་ནི་ཁེར་རྐྱང་དུ་འཚོ་བའི་ཞྭ་བ་སྐྱེ་རིང་གི་ཕོའི་རིགས་འདུས་ནས་ཆགས་ཡོད། རྒྱུན་དུ་ཞྭ་བ་སྐྱེ་རིང་གི་འཚོ་བའི་ཁོར་ཡུག་དང་གནམ་གཤིས། ཟས་རིགས་ཀྱིས་མཐུན་རྐྱེན་ལ་སོགས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཁྱུ་ཚོགས་རེ་རེར་གྱི་གྲངས་འབོར་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད། ཁྱུ་

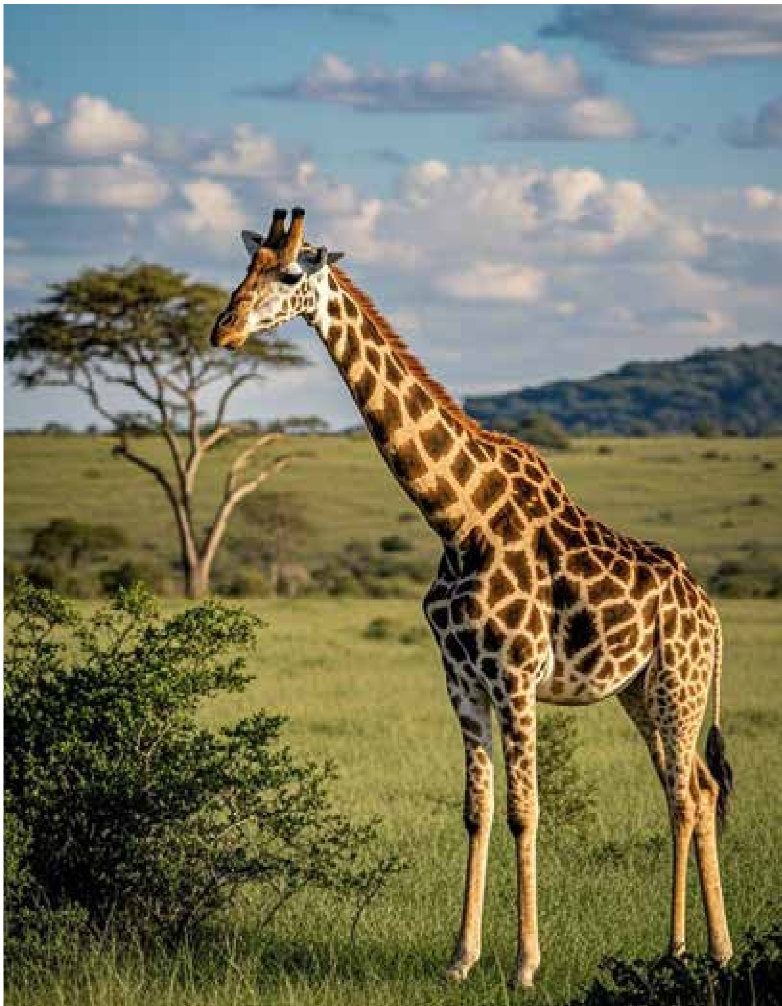

ཚོགས་ཀྱི་གྲངས་ཚད་དེ་ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གྲངས་གཅིག་གམ། ཡང་ན། དྲུག་ཙམ་རེ་གྲངས་ཟིན་པའི་ཁྱུ་ཚོགས་ཀྱང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་མོའི་རིགས་ལ་མངལ་འཁོར་བའི་དུས་ཡུན་ནི་ཉིན་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པས། ཞྭ་ཕྲུག་སྐྱེས་པའི་ནམ་དུས་ལ་ཡང་ངེས་གཏན་མེད། སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་ཞྭ་ཕྲུག་དེས་མགྱོགས་ནས་སྨྱུར་དུ་ཡར་ལངས་ཏེ་ཨ་མའི་འོ་མ་འཐུང་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། ཆུ་ཚོད་ཁ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཕར་རྒྱུགས་ཚུར་རྒྱུགས་བྱེད་ཐུབ། དེ་ནས་གཟའ་འཁོར་གསུམ་ཙམ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་ཤིང་སྡོང་སྟེང་གི་ལོ་མ་རྣམས་ཟ་འགོ་ཚུགས། སྐྱེས་ནས་ལོ་བཞི་ཟིན་པའི་མཚམས་སུ་ན་སོ་དར་ལ་ལོན་པའི་ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་ཞིག་ཏུ་གྱུར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཚད་དེ་དག་སྒྲུགས་ལྷོད་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་གཞན་རྣམས་དང་སྡུར་ན་རིང་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་ནས་སུམ་ཅུ་སོ་གྲངས་ཀྱི་བར་དུ་གསོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་ཕོའི་རིགས་ཀྱི་ཆེ་ཚད་དེ་དག་མོའི་རིགས་ལས་རིང་བ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་། ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་ཆེ་སྲོག་ལ་ཉེན་ཁ་བཟོ་མཁན་གཙོ་བོ་དེ་ནི་ང་ཚོ་མིའི་རིགས་ཆགས་ཡོད། ཨ་ཧྥི་རི་ཀའི་ས་གནས་ཀྱི་ཡུལ་མི་ཚོས་རྒྱུན་དུ་རི་དྭགས་བརྒྱབ་ཏེ་ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་ཤ་རྣམས་ཟས་སུ་བཟའ་བ་དང་། མཇུག་མ་དེ་དག་རླུང་གཡབ་དང་རྒྱན་ཆའི་རིགས་བཟོ་བ། སྤུ་པགས་རྣམས་ཉོ་ཚོང་ལ་སོགས་བྱས་པར་བརྟེན། ཞྭ་བ་སྐེ་རིང་

གི་གྲངས་འབོར་ཇེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྲོག་ཆགས་དེ་དག་འཚོ་གནས་བྱེད་ཡུལ་དུ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་གནས་སྡོ་དང་། འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་གཞི་འདྲ་མིན་ཞིག་སྤེལ་བའི་དབང་གིས་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་མེད་པ་ཆགས། དེ་བཞིན་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནམ་གཤིས་ལ་རིམ་བཞིན་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་སྟེ་ཉིན་རེའི་ཟས་རིགས་རྣམས་རག་རྒྱུ་དཀོན་དུ་ཕྱིན་ནས་ཞི་བའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་དང་ཐོན་བཞིན་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་སྲོག་ཆགས་ཤྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་གྲངས་འབོར་དེ་ཁྲོན་བསྡོམས་ཁྲི་བཅུ་ཙམ་ལས་ལྷག་མེད་པར་བརྟེན། རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བྱུང་ཁམས་སྲུང་སྐྱོབ་མཐུན་ཚོགས། (IUCN) ནས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༦ ལོར་ཤྭ་བ་སྐེ་རིང་གི་སྲོག་ཆགས་རིགས་འདི་དག་ “མགྱོགས་མྱུར་སྟོངས་སྲིད་པའི་སྲོག་ཆགས་”ཀྱི་གྲས་སུ་བཞག་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར། རྩ་ཆེའི་བྱེས་འཚོའི་སྲོག་ཆགས་དང་རྩི་ཤིང་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉོ་ཚོང་སྤྱི་ཆིངས། (CITES) ཀྱི་ཐོ་གཞུང་གི་ནང་དུའང་བཅུག་ཡོད་པ་རེད།

མཁན་པོ་པད་མ་དབང་གྲགས། (Khanpo Pema Wangdak)

མཁན་པོ་པད་མ་དབང་གྲགས་སམ། བླ་མ་པད་མ་ལགས་ནི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་དུ་སྐུ་འཁྲུངས། ཁོང་དང་ཁོང་གི་ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་ཚོས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོར་བོད་ནས་རྒྱ་གར་ལ་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་འཚར་ལོངས་བྱུང་ཡོད། དགུང་ལོ་བདུན་གྱི་སྐབས་ལ་ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་གྱི་ཆེད་དུ་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་དགོན་པར་འཛུལ་ཞུགས་གནང་། དེ་ནས་ཕར་ཊ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་ཕེབས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་རབ་འབྱམས་པའི་ཕྱག་ཁྱེར་བཞེས་ཡོད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་དཔལ་ས་སྐྱ་པའི་ཁྲི་ཆེན་གོང་མ་མཆོག་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་ཡུལ་གྲུའི་ནང་གི་ནང་ཆོས་དོན་གཉེར་བ་ཚོར་ལམ་སྟོན་དང་ངོ་སྤྲོད་ཡོང་རྒྱུར་དམིགས་སུ་མངགས་གཏོང་གནང་བས། མཁན་པོ་པད་མ་དབང་གྲགས་ལགས་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ས་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱུད་ནང་ནས་ཨ་མེ་རི་ཀ་ལ་སློབ་འཁྲིད་གནང་བར་ཕེབས་མཁན་གྱི་མི་རབས་གསར་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་ཐོག་མ་དེ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། འདས་པའི་མི་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་དུ་ཨ་མེ་རི་ཀ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཡུལ་གྲུ་མང་པོའི་ནང་དུ་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད་དང་སློབ་འཁྲིད་གནང་དང་གནང་མུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ཡང་སློབ་འཁྲིད་གནང་བ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་དང་བལ་ཡུལ། ཨ་རི་ལ་སོགས་པའི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་བོད་ཕྲུག་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོ་མཁོ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ “པད་མ་ཚལ་” ཞེས་འབོད་

པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གསར་བཙུགས་གནང་ཞིང་། དེང་སྐབས་ཉིན་ལྟར་ཁོང་གི་གཟིམ་ཁང་ནས་ད་རྒྱ་བརྒྱུད་ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

གཞན་ཡང་། མཁན་པོ་པད་མ་དབང་གྲགས་ལགས་ཀྱིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ "འབུར་ཡིག" ཅེས་མིག་གིས་མཐོང་མི་ཐུབ་པའི་ལོང་བ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་པའི་རེག་ཚོར་བརྒྱུད་ནས་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་བདེ་བླག་དང་ཤེས་རྟོག་ཡོང་བའི་ཡིག་རིགས་དེ་དག་གསར་གཏོད་གནང་མཁན་གྱི་གྲས་ཤིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལོ་མང་རིང་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་འདྲ་མིན་ཞིག་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་སློབ་འཁྲིད་གནང་བའི་ཉམས་མྱོང་དང་། སྐུ་སྔོན་གྱི་ངོས་ནས་བོད་ཡིག་གི་བརྡ་སྤྲོད་གཞུང་ལུགས་ལ་ཐུགས་སྣང་གིས་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེའི་འགྲོས་དང་། རྫོད་པ་ཚིག་གྲུབ་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ལ་སོགས་པའི་གནད་དོན་ཚུང་རྩག་དེ་རྣམས་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་ཕྲ་བརྒྱུད་ནང་དོན་ཟབ་ཅིང་། དེང་དུས་ཀྱི་སྐད་བརྡ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་དཔྱད་པ་མཉམ་གཤིབ་ཐུབ་པའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་ཡིན་པ་ར་སྤྲོད་གནང་བའི་དེབ་ཐེར་ཁ་ཤས་ཤིག་གསར་རྩོམ་གནང་དང་གནང་མུས་ཡིན་པ་རེད།

མཁན་པོ་པད་མ་དབང་གྲགས་ལགས་ཀྱི་ "མཁན་པོའི་མཚན་གནས" དེ་དག་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༧ ལོར་༧ས་སྐྱ་ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་སྐུ་ངོས་མས་བསྐོ་གཞག་གནང་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་མཁན་པོ་པད་མ་དབང་གྲགས་མཆོག་ལ་ཨ་རིའི་ནང་གི་གཟེངས་རྟགས་ཆེ་གྲས་ "ཨེ་ལའེ་སི་གླིང་ཕྲན་གྱི་ཆེད་བསྟོད་རྟགས་མ། Ellis Island Medal of Honor" ཞེས་པ་དེ་གནང་ཡོད། ཁོང་ནི་གཟེངས་རྟགས་འདི་བཞེས་མཁན་གྱི་བོད་མི་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་པ་རེད།

མི་བཟང་གསོ་བར་ལོ་བརྒྱ།
ཤིང་བཟང་གསོ་བར་ལོ་བཅུ།

བྱིས་པའི་ཤེས་བྱའི་ཐིགས་མ།

SEE Learning
Social, Emotional, and Ethical Learning

སྤྱི་སེམས་བཟང་གསུམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་རྒྱལ་ཁོངས་གསུམ་དང་ཁྱབ་ཁོངས་གསུམ།

<སྤྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་རྒྱུན་སྦྱོང་ལག་དེབ། >ལས་བཏུས།

(༣)

སྤྱི་སེམས་བཟང་གསུམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའམ་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་ནི་རྩ་བའི་ཆ་ནས་རྒྱལ་ཁོངས་གསུམ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་སྤེལ་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་འཇོན་རྩལ་གྱི་རིགས་མཚོན་གྱི་ཡོད། དེ་རྣམས་ནི་ ༡) བློ་གྲོས། ༢) སྙིང་རྗེ། ༣) སྤྱོར་བ་ལག་ལེན་བཅས་ཡིན། མ་

ཟད་རྒྱལ་གསུམ་པོ་དེ་ཁྱབ་ཁོངས་གསུམ་གྱི་ནང་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐུབ་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་ ༡) སྙེར། ༢) སྤྱི་ཚོགས། ༣) མ་ལག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་བཅས་ཡིན། དེས་ན་སྦྱོང་གཞི་འདི་སྤྱི་ཚོགས་དང་སེམས་སྤྱོད་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་ཐོག་རྨང་གཞི་བཏིངས་པ་དང་། རྩོལ་མན་དང་སེན་གེ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ལ་དམིགས་པ་དང་། གཞན་ལ་དམིགས་པ། རྟེན་འབྲེལ་དང་མ་ལག་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་དམིགས་གཏད་རིགས་གསུམ་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ནང་དགོངས་ཚུལ་བརྗོད་པའི་དཔེ་གཟུགས་དང་ཆ་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱི་སེམས་བཟང་གསུམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་སྦྱོང་གཞིའི་རྒྱལ་ཁོངས་གསུམ་སྟེ། བློ་གྲོས་དང་། སྙིང་རྗེ། སྦྱོར་བ་ལག་ལེན་བཅས་ནི་ནང་ཕན་ཚུན་ཏ་ཅང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པས་སློལ་རེས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཀོད་ཅིང་། དེ་རེ་རེའི་ནང་འཛོན་རྒྱལ་གྱི་ཚན་ཁག་བྱེ་བྲག་པ་རེ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ་སོ་ནས་སློབ་ཁྲིད་བྱ་ཆོག་ཀྱང་། ཆ་ཚང་མཉམ་དུ་བསླབས་ན་གོ་རྟོགས་ལེགས་པ་ཡོང་ཐུབ། (པར་རིས་དང་པོར་གཟིགས།) གང་ཟག་བྱེ་བྲག་སོ་སོའམ་མཉམ་རུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕན་པའི་ལས་ཤིག་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གནད་དོན་ནམ་དཀའ་རྙོག་དེ་རིག་དགོས། དེ་ནས་དེ་ལ་གཅེས་སྤྲས་དང་དེར་ཞུགས་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་སྤྱོད་སྐྱེ་དགོས་པ་ཡིན། མཐར་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ལས་ལ་འཇུག་དགོས།

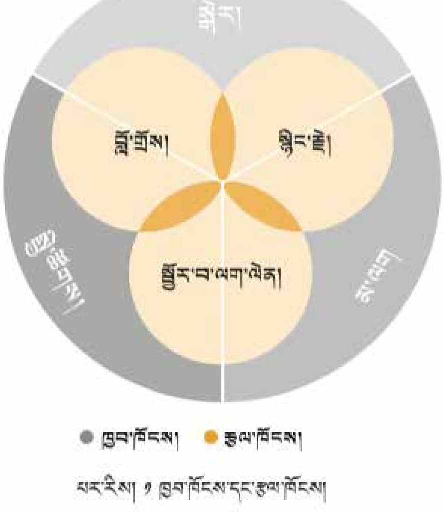

པར་རིས། ༡ ཁྱབ་ཁོངས་དང་རྒྱལ་ཁོངས།

བློ་གྲོས་དང་། སྙིང་རྗེ། ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལག་ལེན་ཏེ་འཇུག་ཐབས་གསུམ་པ་འདིས་ནི་རང་གཞན་ཀུན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྨིན་ཐུབ། འདི་ནི་མགོ་སྙིང་ལག་གསུམ་གྱི་དཔེ་དང་འབྱར་ཚོག་པ་ཡིན། སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁོངས་འདི་རྣམས་སོ་སོ་ནས་དང་ཡང་མཉམ་རུབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཞེས་བདེ་བའི་སྐད་དུ་སླི་སློབ་གསོའམ་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསོས་འདི་དག་ཆ་སོ་སོར་དབྱེ་ཡི་ཡོད། ལོ་ཚད་འདིའི་ཚད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཁོངས་གསུམ་དང་རྒྱལ་ཁོངས་གསུམ་པོའི་སྤྱི་ཁོག་བསྡུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་ཞིང་། ལོ་ཚད་༢-༦བར་གྱི་ལོ་ཚད་སོ་སོས་ཁྱབ་ཁོངས་རྒྱུད་པ་རེ་ལ་འཇུག་སྟེ་དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་ཡོད།

སྙིང་རྗེ། ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསོའི་སྒྲོམ་གཞི་ནི་སྙིང་རྗེའི་རྩ་འཛིན་ཐོག་གཞི་རྩ་བཟུང་བ་དང་། དེ་ནི་སྒྲོམ་གཞི་དེའི་རྒྱལ་ཁོངས་གསུམ་གྱི་ལྟེ་བར་གནས་ཡོད། སྙིང་རྗེ་ཞེས་པ་རང་གིས་རང་དང་གཞན་དང་འགྲོ་བ་མི་སྤྱི་ལ་བྱམས་བརྩེ་དང་། མཉམ་སྐྱོང་། བདེ་སྡུག་གཉིས་ཀར་དམིགས་པའི་སེམས་འཁུར་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤེལ་ཐབས་སྦྱོར་བ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། སྤྱི་སེམས་བཟང་གསུམ་གྱི་སློབ་གསོའི་ནང་རིན་ཐང་ཅན་དུ་བརྩི་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བཀའ་ཁྲབ་གཏོང་བ་ལྟ་བུར་གཞི་བཅོལ་བ་མིན་པར་དོ་བདག་སོ་སོའི་བློ་སྐྱེད་དང་གོ་རྟོགས་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཡིན་པས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེའི་ཀུན་སྤྱོད་བསྙེན་དགོས་པར་གདམས་པ་ཙམ་གྱིས་སྙིང་རྗེ་དང་བྱམས་བརྩེ་གོང་སྤེལ་གཏོང་མི་ཐུབ། སྙིང་རྗེའི་རྒྱལ་ཁོངས་འདི་ལ་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་བསམ་བློ་ཧ་ཅང་གནད་འགག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རིགས་གང་བྱུང་བྱུང་ཞིག་མིན་པར་དོ་བདག་གི་དགོས་མཁོ་དང་། འདོད་པ། རང་དང་གཞན་གྱི་རིན་ཐང་རྣམས་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེར་བའི་རྟོག་དཔྱོད་རིགས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡིན། འདིའི་ཁོངས་སུ་རང་དང་གཞན་གྱི་ཕུགས་རྒྱུད་རིང་པོའི་བདེ་ཐབས་དེ་གང་གིས་འདྲེན་རྒྱུ་ཡིན་

པ་ངེས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དེ་ཚུད་ཡོད། བསམ་ཕྱོགས་འདི་རང་ཉིད་ལས་བརྒལ་ཏེ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་ན་དེའི་ནང་དུ་གཞན་གྱི་དགོས་མཁོ་མཐོང་བ་དང་ངེས་པའི་བློ་དང་། མཐར་ཁྱབ་ཆེ་ས་ནས་འགྲོ་བ་མི་གཅིག་འགྱུར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད།

སྔྒོ་མང་པོ་ཞིག་ནས། རྒྱལ་ཁོངས་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྙིང་རྗེའི་རྒྱལ་ཁོངས་ལ་རྒྱབ་རྟེན་བྱེད་པ་སྟེ། ང་ཚོ་སོ་སོའི་སེམས་ཀྱི་གནས་བབས་དང་གཞན་གྱི་ནང་གི་མྱོང་བ་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་བདེ་སྡུག་གི་མྱོང་བ་རྣམས་རྟོགས་རྒྱུ་ནི་རང་ལ་དམིགས་པའི་ཁ་ཚ་དང་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་སྐྱེད་པར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། རྟེན་འབྲེལ་རིག་པའི་བློ་གྲོས་དང་དེ་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་རང་གཞན་གང་དུ་གནས་སའི་མ་ལག་རིག་པའི་བློ་གྲོས་རྣམས་ནི་སྙིང་རྗེས་རྒྱུད་བརྟན་པའི་གོ་ལའི་ཆབ་འབབས་ཉུས་ལྡན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་ལག་ལེན་དངོས་ལ་ཞུགས་རྒྱུ་དང་། རང་ལ་དམིགས་པའི་གཅེས་སྐྱོང་ངམ། གཞན་ལ་དམིགས་པ། ཡང་ན་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་དམིགས་པ་གང་ལྟར་ཡང་། སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱོང་བ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་རྩལ་རྣམས་ངེས་པར་དུ་བསླབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྣམས་སྙིང་རྗེ་དང་གཅེས་སྐྱོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དང་དེ་དག་གི་མཐུན་འགྱུར་དུ་འགྱུར་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན།

སྙིང་རྗེའི་ཐོག་སྐན་གྲགས་ཆེ་བའི་མཁས་དབང་དང་། སི་ཊན་ཕོརྚ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ "སྙིང་རྗེ་རྒྱུད་སྦྱོང་གི་ལས་རིམ་"གསར་དུ་སྒྲིག་མཁན་འབུམ་རམས་པ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ་ལགས་ཀྱིས། གཞན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བ་མཐོང་བའི་ཚེ་སེམས་ཁུར་གྱི་ཚོར་བ་ཞིག་དང་གིས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་ལས་བྲལ་བར་འདོད་པའི་བློ་ཞིག་ལ་སྙིང་རྗེ་ཞེས་འགྲེལ་བརྗོད་གནང་ཡོད། འབུམ་རམས་ཁོང་གིས། སྙིང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས

སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་འཇིགས་སྣང་དང་ཞེན་ལོག་ལྟ་བུའི་ཡ་ལན་ཡོང་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་གོ་རྟོགས་དང་། བཟོད་པ། བྱམས་བརྩེའི་ཡ་ལན་འབྱུང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡོད། སྙིང་རྗེས་མཉམ་སྦྱོང་གི་ཚོར་བ་དེ་ཉིད་བྱམས་བརྩེ་དང་གཏོང་སེམས། དེ་མིན་གྱི་ཕན་པའི་བསམ་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ངོ་བོར་སྒྱུར་ཞེས་གསུངས།

སྐབས་མང་པོ་ཞིག་ལ་སྙིང་རྗེས་གྱོང་ཁ་རང་ལེན་གྱི་བློ་ནས་མི་གཞན་ལ་གང་འདོད་ལྟར་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཡང་ན་བརྙས་བཅོས་སམ་ངན་སྤྱོད་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འཁུར་བ་ལྟ་བུ་བྱེད་འཇུག་པས་དེ་ཉིད་ཀུད་པ་ཞིག་ཏུ་འཁྲུལ་མཁན་ཡོད། དེ་ལྟ་ནའང་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ནང་། སྙིང་རྗེ་ནི་རྟག་ཏུ་སྙིང་སྟོབས་ཅན་གྱི་སྙིང་རྗེ་རུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་རེད། དེས་ཀུད་པ་ཞིག་གམ་དྲང་བདེན་མིན་པར་ཁ་གཏད་མི་ཐུབ་པའི་ནུས་མེད་ཅིག་མི་སྟོན་པར་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། ནང་གི་སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལས་བྱུང་ཞིང་སྙིང་སྟོབས་ཆེར་སྐྱེད་བྱེད་པའི་གཞན་ཕྱོགས་སུ་འཆང་བའི་སེམས་ཁུར་དང་བསམ་ཤེས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་ཤིག་མཚོན་པ་རེད།

བཟང་སྤྱོད་ཅེས་པ་ང་ཚོའི་སྤྱོད་པ་ཁྱེར་ཚུལ་དང་གཞན་དང་ལྷན་དུ་འབྲེལ་གཏུག་བྱེད་སྟངས་ཤིག་ལ་གོ་བ་ཡིན་པས་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་བསམ་ཤེས་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཁོང་ཚོའི་བདེ་ཐབས་ཀྱི་སྐྱོང་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སེམས་ཁུར་བྱ་རྒྱུ་ནི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་བསམ་བློ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོར་གནས་ཡོད་པ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་སེམས་བཟང་གསུམ་གྱི་སློབ་གསོའི་སྒྲོམ་གཞིའི་སྙིང་དབུས་སུ་སྙིང་རྗེ་ཐེར་བ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སློབ་མ་རྣམས་དང་། དགེ་རྒན། དེ་བཞིན་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཁོར་ཡུག

ཏུ་གཏོགས་ཚད་ཀུན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྙིང་རྗེའི་གོ་རྟོགས་བསྐྱེད་དུ་གཏོང་ཚུལ་ཤེས་པའི་གོ་རྟོགས་དེ་ཚུད་ཡོད། རབ་བྱུང་ན་སྤྱི་སེམས་བཟང་གསུམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་རིམ་པ་རེ་རེའི་ནང་སྙིང་རྗེ་སླེབས་དགོས། དེས་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ཐོག་མའི་སྐབས་འབྲེལ་དང་། དེ་ཉིད་སློབ་གྲྭའི་ཁོར་ཡུག་ནང་ངོ་སྤྲོད་དང་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྐབས་འབྲེལ་སྦྲིན་པ་མ་ཟད། འཇོན་རྩལ་རེ་རེ་བཞིན་ཁྲིད་པ་ན་དེ་ལ་རྒྱུས་སྟོན་དང་སྐབས་འབྲེལ་སྦྲིན་ཞིང་། དེས་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ཕྱུགས་ཀྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་མཚོན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དོ་བདག་སོ་སོ་དང་སྤྱི་པའི་བདེ་ཐབས་སྤེལ་བའི་ཆེད་དང་། ཁྱབ་ཆེ་བའི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཞབས་འདེགས་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་སློབ་གྲྭའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱིས་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེ་སྙིང་རྗེ་ཇེ་ཆེར་སྐྱེད་པ་དང་རྒྱུད་ཐོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན།

ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསོའི་འཇོན་རྩལ་བྱེ་བྲག་པ་སོ་སོ་ནས་སློབ་གཉེར་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཁྲིད་ཀྱི་སློབ་མའི་ཞེ་ཕྱུག་གི་དགའ་མོས་སླེབས་པ་ལ་སྒྲིམ་གཞི་འདི་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་སློབ་གྲྭའི་ནང་སྙིང་རྗེ་ནི་ཆེད་དུ་བཟུང་བའི་ལངས་ཕྱོགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དགེ་རྒན་དང་། ཕ་མ། དེ་བཞིན་སློབ་གྲྭའི་ཁོར་ཡུག་ནང་གནས་མཁན་གྱི་མི་གཞན་ཚོས་སོ་སོའི་ཉིན་རེའི་བྱ་གཞག་དང་། ཁོ་ཚོས་སློབ་མ་དང་ལྷན་དུ་དང་། ཁོ་རང་ཚོ་ནང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྐབས་སྙིང་རྗེ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ཞིག་སྟོན་སྐབས། ལངས་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་སློབ་གྲྭའི་ཁོར་ཡུག་སྤྱིའི་ནང་འཛུགས་ནས་གཏིང་ཚུགས་པ་ཞིག་འོང་། སྙིང་རྗེ་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་དེས་དགེ་རྒན་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་སློབ་མའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོ་དེ་སྐྱེད་སྲིང་བྱ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཆེ།

སློབ་གཉེར་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཁྲོད་དུ་ཡོད་པའི་ཆ་རྐྱེན་དག་གིས་སློབ་མའི་སྦྱངས་འབྲས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་བཟོ་ཡི་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཆོས་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་པའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསོས་དགེ་རྒན་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལས་སྣེ་རྣམས་ལ་ཁོང་རྣམ་པས་ལས་རིམ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་ལག་ལེན་རྣམས་འཚོལ་བར་ཞུགས་དགོས་པར་སྐུལ་མ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་ཚོ་ནང་ཕན་ཚུན་དང་། ཡང་གང་ཟག་གཞན་དང་ལྷན་དུ་འབྲེལ་བ་བཟང་པོ་འཛུགས་ཐུབ་པ་དང་། སློབ་མ་རྣམས་ལ་འཁྲིད་རྒྱུའི་བསླབ་གཞི་རང་རྒྱུད་ལ་འཛུགས་ཐུབ་པ་ཞིག་འོང་རྒྱུ་ཡིན། ཅི་སྟེ་སློབ་གྲྭ་ཞིག་གིས་སྤྱི་སློབ་གསོ་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་དགེ་རྒན་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལས་སྣེའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་། སློབ་གྲྭའི་བཀོད་པ་རང་ནས་སྤྱི་སློབ་གསོའི་གཞི་རྩའི་རྩ་འཛིན་དང་། དེའི་རིན་ཐང་དང་། འཛིན་རྩལ་རྣམས་ཆ་ཙམ་ལས་གསལ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་མེད་ན་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་བར་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཆ་དེ་མཐོང་ནས་སློབ་མས་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་རྣམས་ལ་འཇུག་རྒྱུ་དང་དེ་དག་གཤིས་རྒྱུད་དུ་འཛུགས་རྒྱུར་དཀའ་བར་འགྱུར་སྲིད། སློབ་གྲྭའི་ཁོར་ཡུག་ཐོག་བརྟན་པའི་ཉེ་དུས་ཀྱི་བསྐྱར་ཞིབ་རྩོམ་བྲིས་ཤིག་གི་ནང་། འཚེ་བ་དང་བརྙས་བཅོས་ཀྱི་ལས་ཉུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་། སློབ་གཉེར་གྱི་ཁོར་ཡུག་བཟང་དུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུའི་སློབ་གྲྭའི་ཁོར་ཡུག་བཟང་པོའི་ཁེ་ཕན་ཁག་བརྗོད་ཡོད་ཅིང་། དེས་སུ་མཐུན་ནས་བརྗོད་རྒྱུར། སློབ་ཁྲིད་དང་སློབ་གཉེར་གྱི་རྒྱུད་རིམ་ནི་གཞི་རྩའི་ཆ་ནས་ལྟོས་བཅས་ཡིན་ཞིང་། སློབ་གྲྭའི་ནང་གི་འབྲེལ་ལམ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་སྤྲིན་མཁན་གྱི་སྒྲིག་སྲོལ་དང་། དམིགས་ཡུལ། རིན་ཐང་། སྦྲེལ་སྦྱོར་བཅས་ཀྱིས་སློབ་གྲྭའི་གལ་ཆེ་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་སྐྲུན་གྱི་ཡོད། སློབ་གྲྭའི་ནང་གི་འབྲེལ་ལམ་ལ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་ལས་གལ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ནི་དེའི་ནང་གི་མི་རྣམས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སེམས་ཐག་ཉེ་པོ་ཚོར་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན། སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ལྟ་ཚུལ་ནས་བཤད་ན། འབྲེལ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཕར་གཞན་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་ཙམ་ལ་མི་གོ་བར། ངེད་ཅག་ལ་ཚུར་ཏེ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ནས་རང་གིས་རང་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་ལྟ་

བ་དང་ལྷ་རྟོག་བྱེད་སྟངས་ལའང་གོ་དགོས།

གཉོད་ཆུང་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། ཐོག་ཐུག་འགྲོ་སྐྱེན་པའི་ཕྲུ་གུ་རྣམས་མཐུན་རྐྱེན་འཛེམས་པོ་མེད་པའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཁྲོད་དུ་ཁོང་རྣམས་ལ་མཇུག་འབྲས་ངན་པ་མང་བ་འབྱུང་ཞིང་། མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཁྲོད་དུ་ཐོག་ཐུག་འགྲོ་སྐྱེན་པའི་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ལ་མཇུག་འབྲས་བཟང་བ་འཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ར་སྤྲོད་བྱས་ཡོད། ད་དུང་ཕྲུ་གུ་དང་ཐ་ན་དུད་འགྲོའི་ནང་དུའང་བྱམས་བརྩེ་དང་གཅེས་སྐྱོང་གིས་སེམས་ངལ་སྐྱུལ་རྫས་གློད་འདོན་དང་། ནད་འགོག་མ་ལག་གི་བྱེད་ལས་བཅས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཡོད་པ་ཞིབ་འཇུག་ཇེ་མང་གིས་སྟོན་བཞིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་སློབ་གཉེར་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ལུས་ཀྱི་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་ཐོག་ནས་སློབ་གཉེར་གྱི་ཁོར་ཡུག་ནང་སྙིང་རྗེ་དང་བྱམས་པ་ནི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

ཐ་སྙད་ངོ་སྤྲོད།

གཏེར་ས་དཀོན་རིགས།	Rare earth minerals
སྒོ་ཁྲལ།	Tariff
དཔྱ་ཁྲལ།	Taxes
ནང་འདྲེན་དངོས་ཟོག	Import
ཕྱི་ཚོང་དངོས་ཟོག	Export trade

རྩོམ་སྒྲིག་པ། སྣང་གསལ་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུ། དེབ་སྒྲིག་མཁན། ཚེ་རིང་རྣམ་རྒྱལ།